

ענף כ"ג

* (א) והנה נתבאר מה שנפל מאו"א גם בחי' היותם נחלקים לד' פרצופין כנ"ל, וגם נתבאר סדר יציאת ז' מלכים. ונמצא כי ירדו ז' המלכים שהם זעיר ונוקבא ועוד ד' אחורים דאו"א עילאין וישסו"ת, סך הכל הם י"א בחי' שירדו, ומהם נתברר ומהסיגים שלהם נעשו קליפות, והם י"א סמני הקטרת שהם י"א אורות שנשארו מאלו הי"א בחי' כנ"ל שירדו, ולא יכלו אורות אלו להתברר ונשארו נתונים תוך הקלי', כמבואר אצלינו בסוד פטום הקטורת.

פנים מאירות

ש"ך. וז"ס ש"ך הניצוצין המובאים בכ"מ בזוהר. והנך מוצא כאן ל"ב קומות של ע"ס, דהיינו ד' קומות בכל מלך ומלך כנ"ל, ותדע שט"ס ראשונות מכל קומה מל"ב קומות הללו שהם רפ"ח בחי', עלו ונתבררו והותקנו בהם ד' עולמות אבי"ע דקדושה, ובחי' אחרונה דהיינו המלכויות שבל"ב קומות אלו הם לא נתבררו ומהם נעשו הקליפות, ונק' משום זה ל"ב האבן, בסו"ה והסירתי את לב האבן וכו'. ונשארו נתונים תוך הקלי' כמבואר וכו': אל תכשל לחשוב שהם מובלעים ומלובשים בתוכם ממש, כי ח"ו אין קדש מתערב בחול, אך עומדים ממעל לראשם ומשם מאירים להם לקליפות. ומה שאומר, שנשארו נתונים תוך הקליפות, רוצה לומר, מסורים בידיהם שיינקו מאורות אלו כל זמן שאינם נבררים בקדושה שיעלו לשורשם, והבן היטב.

(א) ומהם נתברר ומהסיגים שלהם נעשו קליפות: דע, כי ש"ך בחי' נבחנות בח' מלכין אלו: דעת חג"ת נהי"מ, דהיינו ארבעים בחי' בכל מלך. כי כל מלך הוא קומה שלימה של ד' בחי' דאו"י הנקראות: חו"ב זו"ג, המתפשטות לזווג דהכאה על המסך, בסוד הסתכלות ב' לגמור הכלים. שאז עולות מהמסך ולמעלה ע"ס דאו"ח ומלבישות לד' בחי' דאו"י, שעיי"כ מרויחה כל בחי' ובחי' מד' בחי' אלו קומה שלימה עד הכתר, כמ"ש בפמ"ס בענף ג' ולעיל בפמ"ס כ"ב דף תכ"ו ד"ה והנה עש"ה. והנך מוצא בכל מלך ד' בחי': חו"ב זו"ג, שבכל אחד קומה של ע"ס שהם ביחד ארבעים ספ"י. ובזמן מלכותם היו שמונה מלכים, כי גם נו"ה מלכו זה אחר זה בב' מלוכות, הנצח מהסת"ב דיש"ס וההוד מהסת"ב דתבונה, וא"כ יש כאן שמונה מלכים, ושמונה פעמים ארבעים הרי בחשבון

ב) והנה לא ירדו אחוריים דאבא עד שמת המלך הב' שהוא חסד, ולא ירדו אחוריים דאמא עד שמת המלך הג' שהוא גבורה, באופן כי במות הגבורה אז נשלמו אחורי או"א לירד. והענין הוא, כי אע"פ שבמיתת החסד ירדו אחורי אבא, עכ"ז אין אלו נקראים אחורים גמורים, לפי שעדיין היתה הבינה בבחי' פנים עמו והיתה מאירה באחוריו. נמצא כי עדיין לא ירדו בעצם כל אחורי אבא, רק כשירדו גם אחורי אמא אז ירדו שניהם לגמרי ואז היו אחור באחור. כמ"ש בע"ה באורך בדרוש פרצופי יעקב ולאה מהיכן יצאו, וע"ש.

ג) נמצא, כי אין ירדת אחורי או"א נקרא ירידה לגמרי עד מות הגבורה שהוא המלך הג', אבל מיתת השבעה מלכים הוא מיתה גמורה תכף מן העת הראשונה, כי הרי במות החסד נשברה כל בחינתו לגמרי ונאמר בו מיתה ממש.

ד) נמצא כי מיתת המלכים מתחלת להקרא מן העת שמת מלך הראשון, אבל ביטול האחורים דאו"א אינו ביטול עד שמת המלך הג'.

ה) ובזה תבין סוד שם מ"ב שהוא: אב"ג ית"ן, קר"ע שט"ן, נג"ד יב"ש, בט"ר צת"ג, חק"ב טנ"ע, יג"ל פז"ק, שק"ו צי"ת.

ו) כי כבר ידעת כי שם מ"ב הוא ביצירה, ויצירה הוא בחי' ז"א כנודע שהוא סוד ז' המלכים. נמצא כי שם מ"ב זה מדבר בסוד המלכים.

ז) ואם תסתכל תראה איך שם ע"ב הוא במוחין, והוא נקרא טעמים והוא נקרא אצילות, אח"כ הטעמים של ס"ג הוא בבריאה והנקודות שלו הוא ביצירה, והם סוד המלכים שמתו, כי הנקודות הם בחי' זו"ן שהם יצירה ועשיה.

ח) אמנם כוונת מ"ב זה הוא להעלות כל הבירורים משם, אשר נשארו מזעיר ונוקבא ביצירה ועשיה, כי כל שם מ"ב הוא להעלות כנודע, אם כן ודאי הוא כי בשם זה נרמז מיתת המלכים. ועל סדר מיתתן הוא סדר העלתן ע"י בירור בכח שם זה, ולכן מיתת שבעה מלכים נרמז בשם הראשון זה, וביטול אחוריים דאבא ואמא נרמז בשם הב'.

ט) והענין, כי מן האדרא זוטא נראה שלא ירדו רק הז' מלכים בלבד, וממדרשים אחרים בספר הזוהר משמע, כי גם באו"א יש ביטול ופגם וכמעט אפילו בכתר.

י) ואמנם הענין הוא, כי ודאי שמכל יוד נקודות נפלו מהם בחינות וכולם היה ביטול, רק זו"נ נפלו כולם בין בבחי' היותם אב"א ובין בבחי' היותם פב"פ, והנה זו נקרא מיתה כי הכל ירד לגמרי. אבל או"א שלא ירד מהם רק בחי' אחורים יקרא ביטול ולא מיתה. וכתר, שלא נפלו ממנו רק בחי' נה"י שלו, שנכנסו בסוד מוחין דאו"א כנזכר לעיל, אשר אין בחינה זו נכנסת אפי' בערך אחורים, לכן לא נק' ביטול בכתר רק פגם בעלמא.

יא) עוד יש טעם אחר והוא, כי אינו נקרא מיתה רק מי שהולך מעולם לעולם ונבדל מעולמו. ולכן שבעה מלכים שהיו באצילות וירדו אל הבריאה יקרא מיתה ממש, כמ"ש באדרא דקל"ה, לא תימא דמיתו, אלא כל מאן דנחית מדרגא קדמאה דהוי ביה קרי ביה מיתה, כמו שכתוב וימת מלך מצרים, אמנם אחורי או"א אע"פ שנפלו לא ירדו לבריאה, אלא נשארו בעולם האצילות עצמו, לכן להיותן שלא במקומן יקרא ביטול, אבל לא יקרא מיתה.

יב) ונבאר עתה שם מ"ב הנ"ל, והוא, כי שם אבגית"צ הוא בספי' חסד כנודע, לפי שממנו מתחיל מיתת המלכים כנ"ל, לכן בשם זה נרמז מיתת שבעה מלכים, וזה פי' אבגית"צ, כמו אבג"י ת"צ: כי אבג"י גי' י"ו והם סוד ז' מלכים, כי יוד הוא במלכות שהוא נקודה א' לבד והוא יוד של אבגי, ואותיות אבג הם ו' בגי' והם ו"ק דז"א, והרי הם ז' מלכים.

יג) וז"ס שאמרו רז"ל, כי רה"ר רחבו י"ו אמה, כי הרי אלו הז' מלכים הם הנקראים רה"ר בהיותם קודם התיקון, ואמנם אחר התיקון נקרא רה"י,

יד) והנה הז' מלכים הנק' אבג"י הלא הם נתצו ונשברו ומתו, וז"ס ת"צ של אבגית"צ, ויען שמן החסד התחיל מיתת המלכים כנ"ל, לכן נרמז בשם זה הראשון.

טו) ויש מפרשים אבגית"צ, מלשון הגמרא ההוא אבגא דבי רב, פירוש, השטן שהיה נמצא בבהמ"ד ההוא, ונמצא כי אבגית"צ הוא ממש ע"ד מה שכתבתי לעיל באותיות שעטנ"ז ג"ץ שצירופו שט"ן ע"ז ג"ץ.

טז) והנה השם ב' הוא קר"ע שט"ן, הוא בגבורה שהוא המלך הב', אשר במיתתו נפלו אחורי דאמא גם כן, ולכן נרמז ביטול אחורי או"א בשם זה.

פנים מאירות

טז) קר"ע שט"ן הוא בגבורה וכו' ולכן נרמז שם א' הוא שט"ן ת"ץ, ושל שם הב' שט"ן בטול אחורי או"א בשם זה: פירוש, אבג"י בלשון הגמרא הוא שטן, וא"כ פירושו של

יז) וזה ביאורו: קר"ע, ר"ל, כי כאן לא היתה מיתה ונתיצה ממש כמו ז' מלכים, רק קריעה ושבירה בעלמא ונשאר במקומה, אבל בנתיצה הוא הפלת אבן בכח, ממקומה למקום אחר, כנ"ל, וע"י קריעה זו יצאה הקליפה הנקרא שטן, וזהו קר"ע שט"ן.

יח) והנה או"א בחי' פב"פ הוא הויה דיודין באבא ואהיה דיודין באמא, ושניהם גי' רג"ל והוא גי' זכור כי הזכירה בא מצד פנים.

יט) ובחי' אב"א הם אחורים של ב' שמות הנ"ל, שהם אחורים דהויה כזה: יוד, יוד הי, יוד הי ויו, יוד הי ויו הי, באבא. ואחורי אמא כזה, אלף, אלף הי, אלף הי יוד, אלף הי יוד הי, אשר שניהם גי' תשכת, כי השכחה מצד אחורים. ואמנם קר"ע שט"ן, גי' תשכת עם הכולל כמנין האחוריים, לרמוז על נפילת אחורי או"א.

פנים מאירות

וצריך כאן התבוננות יתרה, כי אע"פ שבמות מלך הגבורה כבר ירדו אחורי אבא ואמא לגמרי וחזרו אב"א, כמ"ש הרב לעיל, אמנם שם לא ירדו האחורים דאו"א, רק אל בחי' יסודותיהם עצמם דאו"א, ונמצאים האחורים עדיין בבחי' הראש דאו"א, אלא בקומת ז"א כנ"ל. משא"כ עתה, אחר שנזדכך כל בחי' המסך דראש דאו"א, אשר אז נתפשטו האורות בהתפ"ב מפה דראשיהו דאו"א ולמטה, וכבר נתבאר לעיל בפתיחה אות ג' שענין התפ"ב נמשך מהתערבות המסך מכח הבינה ובחי"ב, עש"ה. וז"ס, הזווג דראש הנק' ישסו"ת, כמ"ש לעיל בפמ"א ענף כ"ב אות י"ח ד"ה וכאשר עש"ה. ונמצא שאחוריים דאו"א יצאו לגמרי מבחי' ראש דאו"א, לבחי' גוף, דהיינו מפה ולמטה, לבחי' ישסו"ת. וזה אמרו (באות כ') כאשר עדיין לא מת שלישי ת"ת, עדיין לא נגמר ירידת ונפילת אחורי דאו"א לגמרי. דהיינו שע"כ עדיין לא יצאו מבחי' ראש שלהם, אמנם עתה כבר נפלו ויצאו מפה דראשם ולמטה, ונפלו לבחי' ישסו"ת כנ"ל.

קר"ע, וכיון שת"ץ הוא קשה יותר מקר"ע, א"כ למה בשם הב' שהוא גבורה מרומז הקריעה, והיה צריך להיות בהיפך קריעה בשם א' שהוא חסד, ונתיצה בשם ב' שהוא גבורה, וע"ז סובבים כל דבריו כאן, שמחלק י"א הבחי' לז"מ וד' אחורים דאו"א, שהז"מ נתצו ומתו, אמנם ד' האחורים רק נקרעו ונשארו בעולמם.

ולפיכך אומר, כשאנו מעלים הניצוצין קדישין בשם מ"ב, צריכים לידע אשר כסדר שבירתם כן סדר העלתם. ומאחר שבשבירת מלך החסד עדיין לא היה ביטול אחוריים דאו"א, ע"כ אין לכוין בשם הא' להעלות הני"ק שנקרעו בבטול דאחורים דאו"א, אלא רק מהז' מלכין לבד שנתצו ומתו, ורק בשם הב' שהוא מלך הגבורה, אז ראוי לכוין בהעלאת ני"ק מד' האחוריים.

וצריך שתדע שב' השמות הראשונים דהיינו של מלכי חסד וגבורה, כוללים כל השם מ"ב, להיותם בחי' הראש, וז"ס רישא דמלכא בחסד וגבורה אתתקן, כמ"ש באדרא והבן זה.

*כ) ונחזור לענין ראשון, כי הנה כאשר עדיין לא מת שליש ת"ת, עדיין לא נגמר ירידת ונפילת אחורי דאבא ואמא לגמרי, וכאשר היו המלכים האלו נכנסים בכלי שלהם היו מגולין באור גדול, אבל אחר שמת שליש עליון דת"ת אשר אז נפלו שם האחוריים דאו"א, הנה כאשר יצאו שם שאר האורות הנשארים כדי לכנוס בכלי שלהם, היו מלוכשים באלו האחורים שנפלו ונשארו באצילות, כנ"ל, והיו יוצאים המלכים האחרונים מלוכשים באחורי או"א. וזה נשאר להם תמיד עד שיכלו כל הבירורים לצאת עד לע"ל ב"ב. וז"ס העלאת מ"ן אשר מעלים זו"ן אל או"א, והוא מסוד אלו האחוריים דאו"א שירדו שם למטה באצילות עצמו כנ"ל, אשר לקחום הם.

כא) והנה נמצא שאלו האורות שמהחזה ולמטה באים מכוסים, וכבר ידעת שהתעלמות האור וכיסויו הוא מציאות תיקונו, כי עי"כ יש כח בכלי לסבול האור להיותו בא מלוכש, וא"כ לא יהי' שוים שבירת הכלים שמחזה ולמטה, שהם: ב"ש תתאין דת"ת, ונה"י, ומלכות, אל שבירת הכלים של הדעת, חסד, גבורה, ושליש עליון דת"ת, כי ודאי יותר גדולה תהיה שבירת העליונים משבירת התחתונים.

פנים מאירות

הם מכוסים באחוריים חדשים אלו דבחי"ב, ונודע שה"ס מדת הרחמים הממתק לבחי"ד, כמ"ש באורך בענפים הקודמים.

וזה אמרו, שאלו האורות שמחזה ולמטה באים מכוסים. וכבר ידעת שהתעלמות האור וכיסויו הוא מציאות תיקונו, שעי"כ יש כח בכלי לסבול האור להיותו בא מלוכש, עכ"ל. דהיינו כנ"ל, דאע"ג דהאור יותר קטן בראש דישסו"ת, משום דבחי"ד כבר נזדככה ובחי"ב שולטת שם בעיקר בגלוי, מ"מ זה עצמו הוא סיבת תיקונו, להיותו במדת הרחמים המגולה, אשר ע"כ אין הקלי' והדינין יכולים להתאחו בו.

כא) נמצא שאלו האורות שמהחזה ולמטה באים מכוסים וכו': וצריך שתבין כאן אשר ענין הראש דישסו"ת וענין האחוריים דאו"א שנפלו הם ענין אחד. דהיינו שהם בחי' התפשטות ב', אחר שנזדכך מסך דאו"א עלאין לגמרי, אשר אז נתפשטו ג' הקוין שהיו בראשיהו דאו"א אל מקום ג' מלכין קדמאין: דעת חסד גבורה וחצי ת"ת העליון, כמ"ש הרב לקמן בענף כ"ד וכ"ה, ומסך זה כבר ידעת שהוא בעיקר מבחי"ב, כי בחי"ד כבר נזדככה באו"א, כמ"ש לעיל, ונמצא אשר האורות דד' מלכים התחתונים ת"ת נו"ה יסוד ומלכות אשר נתפשטו מראש דישסו"ת, כבר

כג) ולכן, בבא התיקון דז"א בעת התיקון פרצופו בא להיפך, כי מב"ש ת"ת ולמטה היו אורותיו והחסדים שבהם מגולים, וזהו לפי שיש בהם יכולת לקבלם שלא ע"י מסך בינה לפי שלא היתה שבירתן גדולה, אבל העליונים שהם מרישא דז"א עד החזה, באו בתיקון סתומים ומלובשים עתה תוך מסך בינה שהוא יסוד שלה כנודע. וזהו לפי שבתחלה היו מגולים והיתה שבירתן גדולה, ואע"פ שגם הגו"ה הם מכוסים וסתומים, עכ"ז הרי נתבאר במקומו כי החסדים המגולים מכים בהם ואורם יוצא לחוץ.

כג) והנה במיתת ז"א עד שליש עליון דת"ת שלו כבר ירדו אחורי או"א, אבל אחורי ישסו"ת לא נגמרו עד מיתת נוקבא דז"א, ולכן האחורים דאו"א לוקח אותם הז"א, והאחורים דישסו"ת לוקחתם המלכות, ומתלבשים האורות שלהם בהם, דוגמת המוחין דז"א.

כד) ובזה תבין מ"ש, כי כאשר הזו"ן הם שוים יחד פנים בפנים, אז הנצח הוד יסוד דאו"א הם מוחין לז"א והנה"י דישסו"ת הם מוחין נכנסים ברישא דנוקבא. גם תבין מ"ש, שכשהיו פב"פ אז יוצאין ב' בחי' יעקב: אחד בז"א ואחד בנוקבא, כי האחד שהוא ממוחין דז"א הוא מאו"א, והב' שהוא ממוחין דנוקבא הוא מישסו"ת. ואז הם שני המאורות הגדולים, לא היא גדולה ממנו ולא הוא גדול ממנה, ואינם צריכים זה לזה כלל, אמנם האחורים של אבא הם בצד ימין בחד דז"א, והאחוריים דאמא הם בצד שמאל בגבורה דז"א. וזה הדרוש יצטרך במקומו ושם יתבאר בע"ה.

כה) והנה כאן במקום הזה הוא מקום ירידת ונפילת אחורי או"א, שאמרנו לעיל שירדו באצילות עצמו, כי אע"פ שהכלים דז"א נשברו, עם כל זה האורות דז"א, נשארו מלובשים באלו האחוריים דאו"א עילאין: כל קו החד דז"א באחורי אבא, וכל קו הגבורה מלובש באחוריים דאמא, והבן הקדמה זו מאוד.

פנים מאירות

בו בהפסק המסך דיסוד דאמא, המשמרתם מאחזת החיצונים, ונמצא שאינם מאירים בו בגלוי, משא"כ מחזה ולמטה אשר כבר המה מלובשים באחוריים דאמא משורשם בנקודים, ואינם צריכים עוד להפסקת המסך דיסוד אמא, כי אין פחד, ונמצאים מאירים בו בגלוי.

כב) ולכן בבא התיקון דז"א בעת התיקון פרצופו בא להיפך וכו': כי עד שליש ת"ת העליון ששם נמשכים לו האורות מאו"א עילאין, ע"ד דעת וחור"ג עד החזה דמלכין דנקודים, כמ"ש במקומו. וכבר ידעת ששם עדיין לא נודככה בחי"ד לגמרי, ונמצא שיש אחיזה לקלי' ולדינין וע"כ צריכים להתלבש

כו) ונחזור לפרש הפ' של וישלח בענין ואלה המלכים, כי הנה נתבאר איך ירדו ד' אחוריים דאו"א וישסו"ת, ולכן תמצא כי באלו המלכים לא נזכר בכולם שמות אביהם, רק בד' בלבד, והם: בלע, יובב, ובעל חנן, והדר.

כז) גם תמצא שינוי אחר, כי אפילו באלו ד' לא נזכר שם אביהם, רק בעת המלוכה ולא בעת המיתה. כמ"ש וימלוך באדום בלע בן בעור, ולא כתיב וימת בלע בן בעור רק בלע סתם, וכן בשאר ג' מלכים. והענין הוא להורות, כי ד' בחי' אחוריים ירדו מן האבות ולא יותר שלא ירדו עם בניהם כנ"ל, וכיון שלא מתו האבות רק ביטול בעלמא, לכן לא הוזכרו בעת המיתה האבות רק הבנים לבדם, אבל להורות שגם בהם היה ביטול, לכן הוזכרו האבות בעת המלוכה.

כח) וא"ת הרי חשם שהוא מלך הג' היה ראוי להזכיר בו שם אביו ולכתוב פלוני בן פלוני, שהרי נתבאר לעיל כי הוא המעורר גבורה דאמא והוא המבטל אחור שלח בעת מיתתו כנודע. וי"ל כי אין הבן נקרא אלא על שם אביו, וכיון שהוא לא ביטל רק אחוריים דאמא, אין להזכיר השם פלוני בן פלונית אמו, רק פלוני בן פלוני אביו. ולכן לא הוזכר שם אביו, כי לא ביטל אחורי אביו רק אחורי אמו, כי חשם רומז לחמש, לה' גבורות דהנוקבא, לכן לא נאמר בן פלוני.

כט) והדר בן בדד שהוא המלך הד' והוא בחי' הת"ת נקרא כך, לפי שהוא למעלה בבחינת שליש העליון: מקום החזה מקום הדדים. וזהו הדר דד אחד, וכן בדד דד ב', וכן אותיות בדד פירוש: ב' דד, ר"ל דד הב'.

ד) והענין, כי כאשר נעריך שאבא ויש"ם נכללין בפרצוף א' ובינה ותבונה נכללות בפרצוף א' כמ"ש במקומו, כי יש זמנים שמתחברין על דרך הזה, נמצא כי מקום ש"ע של הת"ת דז"א הנקרא הדר בן בדד, שם הוא מקום הדדים של הבינה. ולכן נקרא שמו הדר בן בדד, כי בעת מיתת המלך הזה צמקו דדי בינה מלהניק, כדרך האשה שרדיה צומקים במיתת הילד.

פנים מסבירות לענף כ"ג

(א) והנה נתבאר מה שנפל מאו"א וכו': ובמתבאר לעיל (בפמ"ס ענף

כ"ב) בסוד אחורים דאו"א עש"ה, נבין ג"כ ענין התחלקות ב' הנקודות חו"ב שהם ראש הב' לד' הפרצופין, גם למה נבחנים לב' נקודות.

והענין, כי מלכות וה"ת שבנקבי עינים, מתוקנת מסוד עליית מ"ן בפנימיות וחיצוניות כמ"ש היטב בענפים הקודמים שנק' ב' נקודות: נקודה דבחי"ב ונקודה דבחי"ד עש"ה. אלא בחי"ד היא בחיצוניות ובחי"ב בפנימיות, כי כן עלו למ"ן מסיבת ירידת ישו"ת בפנימית נה"י דא"ק שנגנוה בחי"ב בבחי"ד, ולפיכך כשנמשכו החו"ג מנקבי עינים לראש הב' הנק' חו"ב או אח"פ, שז"ס התלבשות נה"י דכתר בחו"ב כנ"ל בענף הסמוך עש"ה נמצא שחיצוניות דנה"י דכתר ירדה בסוד ההתלבשות ובאה בפנימיות דתחתון כמו שכייל לן הרב לעיל בענף ט"ז. ונתבאר שם בפנים מסבירות, אשר משום זה גם ראש הב' מתחלק לב' בחי' ראש: פנימי וחיצוני, דהיינו: מעינים ולמעלה, ואח"פ, שהם מכוונים: או"א וישו"ת כמ"ש שם. ונמצא שחיצוניות נה"י דכתר דהיינו בחי"ד שהתלבשה בפנימיות דראש הב', היינו רק באו"א עילאין שבראש הזה המכונה גם כן מעינים ולמעלה, אבל לא כלל בחיצוניות דראש הב', דהיינו באח"פ שבו שנק' ישו"ת.

אמנם צריך שתדע שענין התלבשות נה"י דכתר הנזכר הוא ג"כ בחי' תיקון קוים בראש הזה, שכבר ידעת ביאורם אשר נעשה מכחם ג' בחי' ימין שמאל אמצע בכל ספירה וספירה מע"ס דאו"א. ובזה תבין למה נקרא התלבשות נה"י דכתר, שבאמת אין זה כי אם חיצוניות המלכות שבנקבי עינים, כמ"ש לעיל וא"כ היה צריך לומר התלבשות מלכות דכתר. ובאמור תבין כי הוא מתחלק בג' בחי' יש"א שהימין שבו מכונה נצח והשמאל מכונה הוד והאמצע מכונה יסוד. אמנם כללותם אינם באמת רק בחי' חיצוניות המלכות דכתר.

והנה מכח התלבשות נה"י דכתר בחו"ב, נעשו ראויים שיתלבש בהם יסוד דא"ק שה"ס אור הפנים ואור הזכר כמ"ש בענף הקודם. ואז נעשה הזווג דאו"י בב' הראשים הכלולים בראש הב', דהיינו ראש הפנימי וראש החיצוני הנק' או"א וישו"ת. ונודע אשר באו"א עי' יש בהם נה"י דכתר, אמנם בישו"ת דהיינו אח"פ דראש הב', בהם יש רק בחי' נקודה דבחי"ב לבד, כמו דכייל הרב בענף י"ד אשר ה"ת בעינים ויה"ו באח"פ וחסר ה"ת, אשר ע"כ מכונה המלכות דאח"פ בשם ואו יען חסר בה ה"ת שהיא הנקודה העיקרית. ולפיכך באו"א עילאין יצאו ע"ס בקומת כתר, אבל בישו"ת יצאו רק ע"ס בקומת בינה לבד, כנודע שמסך דבחי"ב אינו מעלה או"ח רק בקומת

בינה. כמ"ש בפתיחה ובענף ג' עש"ה.

ובזה תבין דברי הרב לעיל בענף י"ז אות מ',
וז"ל: וניקוד שורוק בואו שנק'
 מלאפום שהוא באמצע, הוא ההבל
 היוצא מן היסוד לאו"א ונחלק לב', כי
 הנה נקודת השורוק ואו ויוד באמצע, ויוד
 של שורוק הוא לאבא, והואו של שורוק
 הוא לאמא וכו', הנקודה שהוא כעין היוד
 שבשורוק היא יותר עליונה, וממנה יונק
 אבא דנקודים וכו' עש"ה. ובאמור
 מתבארים הדברים היטב, כי התלבשות
 יסוד דא"ק שה"ס השורוק באו"א, כלומר
 בראש הב', הרי הוא נחלק לפנימי
 וחיצוני, אשר מעינים ולמעלה שם נעשה
 זווג הפנימי, אשר ע"ס היוצאות בזווג
 ההוא יש להם קומת כתר והוא שנק'
 או"א עילאין או אבא לבד.

וזה אמרו, אשר נקודה דשורוק נטיל
 אבא, ר"ל מסך דבחי"ד שנקראת
 נקודה כנ"ל, והיא ודאי עליונה מן הואו,
 כי מסך דבחי"ב נק' ואו, שיורה שחסר
 שם ה"ת ובחי"ד כנ"ל. וזה אמרו, והואו
 של שורוק הוא לאמא, כלומר מסך
 דבחי"ב שאינה מעלה או"ח רק בקומת
 בינה. ומשמיענו בזה אשר התלבשות
 היסוד בחו"ב דנקודים גורם ב' זווגין וב'
 ראשים, דע"כ מכונה בשם שורוק: ואו
 ונקודה, אשר מזווג דעל הנקודה נטיל
 ראש הפנימי הנק' אבא, ומזווג דבחי' ואו
 נטיל ראש החיצון הנק' אמא.

(ב) **והנה נתבאר היטב סוד ד' אחורים**
 דאו"א וישסו"ת וההבחן
 שביניהם, אשר שיעור העביות שבמסך
 הוא המכונה כאן בדברי הרב בשם
 אחורים, להיות כל בחי' פב"פ דהיינו
 הג"ר תלוי בשיעור העביות הזו.

וההפרש שבין או"א עי' לישסו"ת הוא,
 שבאו"א יש באחורים שלהם עביות
 דבחי"ד מכח התלבשות נה"י דכתר,
 אמנם בישסו"ת יש רק אחורים הזכים
 דהיינו מבחי"ב כמבואר.

ועדיין צריכים להבין ענין ד' אחורים,
 דבהכרח יש ב' בחי' נבדלות
 באחורים דאו"א לבד וכן ב' בחי'
 באחורים דישסו"ת לבד, דע"כ אומר הרב
 כאן שהם י"א בחי' בסוד י"א סיממני
 הקטורת. ולכאורה נמצאים דברי הרב
 בסתירה אל מה דכיל לן בכ"מ אשר
 באו"א פב"פ נמצא רק כותל אחד
 לשניהם, וזו"נ בב' כותלים כנודע. וכאן
 אומר שבאו"א ב' בחינות אחוריים, וכן
 לקמן בע"ח בשער המלכים פ"ח וז"ל: שאור
 הכתר היה נכנס בין ב' אחוריים דאו"א
 עכ"ל, הרי להדיא שיש להם ב' כותלים
 נבדלים זה מזה.

והענין שיש הפרש בין או"א דנקודים
 לאו"א דתיקון, כי בעולם הנקודים
 מסבת המ"ן שעלה לנקבי עינים ונתקן
 מהם אבא בדו"נ, נתקנו אז בב' אחורים
 מיוחדים, והיה משום זה כותל מיוחד
 לאבא וכותל מיוחד לאמא. ולפיכך מונה
 כאן הרב ד' אחורים: ב' באו"א וב'
 בישסו"ת, משא"כ אח"כ בעולם התיקון
 נעשה תיקון אחד ברדל"א, שמתיקון זה
 נמשך תיקון חדש באו"א שנתקנו בכותל
 אחד לשניהם. כמ"ש במקומו בע"ה.

וענין ב' אחורים אלו, כבר נתבאר בסוף
 ענף הקודם שמסבת עליית המ"ן
 נעשה ב' צדדים בכל פרצוף, אשר בנה"י
 דפנים יש חג"ת באחורים ובחג"ת דפנים
 יש חב"ד באחורים, עש"ה. ותדע שז"ס
 אחור דאבא, שלהיותו בחי' אח"פ שיצא

ג) **ועתה** נבאר ענין כותל שלם וחצי כותל, המובא בדברי הרב לעיל בענף כ', וכבר ידעת ענין התחלקות כל פרצוף לראש וגוף, אשר הראש מכונה בשם ג"ר או חב"ד או אור דמוחין והגוף מכונה בשם ו"ק או חג"ת או אור הגוף. וההבדל ביניהם הוא, שבראש נמצא אור דעצמות שה"ס אור החכמה, שהוא עיקר עצמות הפרצוף הנמשך מא"ס ב"ה, אמנם בגוף אין בו אלא אור דחסדים, שאינו נבחן לאור עצמותו של הפרצוף אלא לבחי' אור דכלים, להיותו בא בעיקרו מכח התחתון המעלה מ"ן מתחילה. משא"כ אור העצמות נמשך ישר מא"ס ב"ה בלי אתדל"ת כמ"ש בענפים הקודמים.

והמה הם המכונים תמיד בדברי הרב בשם ב' חצאי פרצוף. כלומר, שבהיות הפרצוף חסר אור דראש ואין בו אלא אור הגוף לבד, אז נק' בשם חצי פרצוף לבד, כי חסר בו חציו העליון דהיינו הראש והג"ר. וע"כ אומר הרב, ששיעור כל פרצוף תחתון בערך העליון הוא חצי פרצוף העליון, והוא מטעם הנ"ל כי התחתון אינו מלביש לעליון רק לגופו ולא לראשו, א"כ הוא נבחן בחצי פרצופו לבד.

ואח"כ כשהפרצוף קונה בחי' ראש, גם אז נבחן לפרצוף שלם דהיינו ראש וגוף, אמנם יש ג' בחי' ראש, כי כל הג"ר כח"ב נחשבים לבחי' ראש ומוחין. וכשהפרצוף משיג בחי' ראש מאור הבינה נחשב ג"כ לפרצוף שלם ונק' בשם פרצוף נשמה וכשמשיג ראש מבחי' חכמה נקרא בשם פרצוף חכמה ומבחי' כתר נק' פרצוף כתר וזכור זה. והנה נתבאר ענין

מראש הא', א"כ נעשה לבחי' חג"ת ותוך, שהאור"ח נמשך לו ממלכות דראש העליון, וא"כ אותו בחי' חב"ד הנמצאים לו מטרם עליית המ"ן נמצאים עתה בלי אור, וז"ס אחור דאבא, כלומר הרשימו דחסרון ג"ר שמשורשו הא' ע"ש והבן היטב.

אמנם אחור דאימא, אינו אלא סוד הבחי"ד שעלתה לאבא בסוד מ"ן כנ"ל, אשר אותה תיקן לנוק' שלו, כמ"ש היטב הדק בענפים הקודמים עש"ה. והנך מוצא אשר סוד בחי' הד' הוא בחי' אחור דאמא.

ועד"ז תבין להבדיל בכלהו אחורים, בין אחורי דכר לאחורי נוק', כי ה' בחי' יש במסך מסבת ההזדככות דבחי"ד כמ"ש בפתיחה ובענף ג' וד' עש"ה. וכל אותן ה' הבחי' נבחנות לאחורי נוק' כל נוק' לפי בחינתה, כמ"ש לפנינו כל אחת במקומה. וכל בחינת האחור שבדכורין, נמשך מבחי' הרשימו דחסרון חב"ד שבהם, כל אחד לפי בחי' החב"ד שהי' נמצא בו בשורשו הראשון, כמ"ש במקומו בע"ה. אמנם תדע, שכל פרצוף הן דכר והן נוק' אתתקנו מב' בחי' האחורים יחד מדו"נ. וז"ס ב' חלקי היסוד דדכר שנק' יסוד ועטרה, אשר היסוד ה"ס אחור דדכר והעטרה אחור דנוק', ועד"ז נתקנו שניהם ביסוד הנוק' בסוד פנימיות וחיצוניות, כמ"ש כ"ז במקומו בע"ה באבי"ע דעולם התיקון כי שם באו תיקונים אלו. והנה נתבאר בדיוק ההבחן מאחור דדכר לאחור דנוק', שחסרון דדכר הוא הרשימו דכלים דג"ר שהיה לו בשורשו הא', ואחור דנוק' הוא מה' בחי' שבמסך, וזכור זה לכל המקומות.

שבצמצום א' דא"ק בשם קו אחד כמ"ש בענף א' וב' ע"ש. והוא מטעם הנ"ל, להשמיענו אשר בצמצום א' לא היה עדיין בחי' ימין ושמאל בפרצופים, אלא קו אחד וכלי א' שה"ס נקודת הצמצום הראשון ובחי"ד לבד, כמ"ש שם היטב בפמ"ס. ואל תטעה במה שמזכיר שם בענף א', ג' קוים יש"א בסוד צלם, כי זה אומר ע"ש העתיד, משא"כ בצמצום א' מדייק בכל פעם קו א' לבד, עש"ה.

אמנם בצמצום ב', מכח ירידת גופא דס"ג לנה"י הפנימיים דא"ק, שעלו המ"נ ויצאו דרך נקבי עינים, כדברי הרב לעיל בענף ט"ו אז נעשה זה המציאות דעשרה כלים ושלשה קוים, כי בחי"ד שהיתה למטה מכל הט"ר, עלתה ממטה למעלה כדמיון קו דרך כל הספירות עד החכמה שבכתר שה"ס נקבי עינים, וחכמה אתתקן בה בדו"ג, וממילא נעשה בחי' נוקביות וכלי בכל עה"ס דרך עלייתה, ואז נעשו בסוד ב' קוין ימינא ושמאלא בקומה שוה, ואח"כ כשהגיע הזווג על המסך ועלה או"ח, אז נעשה קו האמצעי המזווג לימין ושמאל דהיינו לדו"ג.

והנך רואה בעליל, אשר שורש דו"ג מתחילים בעיקר משורש הב' דהיינו צמצום הב' כנ"ל. אשר קו הימין הוא שורש דבר דכלהו פרצופים, וקו שמאל הוא שורש נוק' דכלהו פרצופין. גם אשר בכל קו יש ע"ס שהרי עלתה ממטה למעלה עד החכמה שבכתר, ונמצא בה כל הע"ס בבחי' השמאל והדין שבהם, וכן הזכר הוא בחי' החסד והימין של כל עה"ס עד הכתר, כנ"ל. אמנם סוד הזווג שבהם שה"ס היסודות, נמצאים עדיין למטה כמו בצמצום א', אשר מכח ירידת

פרצוף שלם, שה"ס ראש וגוף, וענין חצי פרצוף הוא גוף בלי ראש.

וכבר ידעת, שכל שיעור קומתו של פרצוף תלוי בשיעור העביות שבמסך, אשר מסך דבחי"א אין בו אלא קומת ז"א דהיינו חג"ת. ומסך דבחי"ב יש לו קומת בינה, ודבחי"ג קומת חכמה, ודבחי"ד קומת כתר. והנה לפי"ז תבין היטב שכל כמה שאין בפרצוף רק ממסך דבחי"א נק' חצי פרצוף, להיות שאין בו מבחי' ג"ר כלום, אלא אור הגוף ואור דחסדים לבד, אמנם בהיות עכ"פ בו מסך דבחי"ב, כבר יש לו ראש מבחי' בינה, דהיינו נשמה, וע"כ נבחן כפרצוף שלם כנ"ל.

ובזה מתבארים לנו היטב דברי הרב לעיל בענף כ' אות ב' וז"ל: הנה בהיותם אב"א אין לזו"ן רק כותל אחד לשניהם, וכותל אחד לבד מספיק בין שניהם ומשתמשים בכותל א', חצי כותל לז"א וחצי כותל לנוק' וכאשר אדם וכו' אז נגמר ונשלם אחור א' שלם לז"א, ואחור א' שלם לנוק' וכו' אין יוצא מיסוד הבינה אלא חו"ג לבד שמן החו"ב דז"א אין יוצא אלא הארה בעלמא וכו' עכ"ל עש"ה כל ההמשך.

פירוש, דכבר ידעת שורש דו"ג שמתחילים מצמצום ב' דא"ק, מכח עלית המ"נ לנקבי עינים שה"ס החכמה, שמטרם זה הי' בחי' המלכות והמסך שבה מתחת הט"ס ראשונות, ונמצא שהט"ס ראשונות היו בלי כלי שאין כאן אלא כלי אחד מלמטה, ולא היה בהם שום הבחן דימין ושמאל כי כולם היו זה למטה מזה בקו אחד, שז"ס אשר הרב מכנה ע"ס וד"פ דא"ק

להם משורש הא'. ונמצא אשר ע"י המסך שבנוק' שלו משיג ראשו. וזכור זה לכל המקומות.

והנה נתבאר, שדו"נ הם ב' פלגי גופא: זה חג"ת וזו נה"י, דחג"ת נה"י נקראים ביחד חד גופא כנ"ל וחסר להם ראש וחב"ד, וזהו שמשיגים בסוד הזווג ע"י קו האמצעי. ולפיכך, רשימו דחסרון חב"ד אינו נמצא בנוק', דאינה אלא פלג גופא ונה"י, ובנה"י דפנים יש רשימו רק מאחורי חג"ת, דהיינו חסרון חסדים, כמ"ש היטב בסוף ענף הקודם. ורק בדכר שהוא פלג גופא וחג"ת שם נמצא רשימו דאחורי חב"ד, כמ"ש שם עש"ה. וע"כ הוא מחזיר על אבדתו דג"ר שלו, כמ"ש ז"ל, דרכו של איש לחזור אחר אשה מפני שהיא אבדתו, ועי' בריש קידושין דף ב':

וזה אמרו, **שבהיותם אב"א אין לזו"נ רק כותל אחד לבד מספיק בין שניהם ומשתמשים בכותל אחד עכ"ל**. פירוש, כי אז אין בנוק' אלא מסך דבחי"א, שאינו מעלה או"ח רק בקומת חג"ת וז"א, ולא לבחי' ג"ר כלל. ולפי"ז נמצא, שאחור דזכר אינו משמש כאן כלום, כי הוא צריך לאור דחב"ד, והמסך שלה אינו מעלה אליו או"ח רק לחג"ת. ולפי"ז נמצא ששניהם משמשים בכותל אחד, דהיינו כותל דנוק' דבחי"א. וכותל זה משמש בין שניהם ונמצא שאין להם רק ב' חצאי כותל דגופא שנק' חצי פרצוף, וחסר להם חצי פרצוף העליון דהיינו ראש וחב"ד. אמנם ודאי שגם באב"א יש זווג, אלא שהוא בכותל דנוק' לבד, ואין בו אלא אור דחו"ג המכונה אור דגופא או אור דו"ק וחסר אור דחב"ד, דהיינו ראש, כנ"ל.

או"י על המסך שנמצא בעטרת יסוד, מעלה או"ח ממטה למעלה עד הכתר, דהיינו שעולה ומייחד כל הספירות שבימין עם כל הספירות שבשמאל עד הכתר, שזה נק' קו אמצעי או קו הרחמים הממזג ומכריע קו החסד והדין לסוד הרחמים.

ובזה תבין מ"ש בכ"מ בזוהר, אשר כל דכר בלי נוקבא הוא פלג גופא, כלומר, שבלעדה חסר ראש. ותבין היטב ע"פ הנ"ל, כי כל פרצוף היוצא בד' עולמות אבי"ע בעולם התיקון, הרי יש בו ב' השורשים, דהיינו מפרצופי א"ק מטרם צמצום ב' ומבחי' תיקון דו"נ שמצמצום ב' ואילך. וכבר ידעת שמכח עליית המ"ן בצמצום ב', נחלק כל ראש על ראש וגוף, שמעינים ולמעלה יוצא הראש דאותו פרצוף, ובאח"פ יוצא חג"ת דפרצוף ומפה עד הטבור יוצא נה"י וסיום הפרצוף כנ"ל בענפים הקודמים. ולפי"ז נמצא, שכל מדרגה מפסדת הג"ר שלה בערכה הקודם לעליית מ"ן. כי אח"פ דראש הא' שהיו בשורש הראשון בחי' ראש כמו עינים וגלגלתא, יצאו עתה לבר מראש ונעשו לחג"ת, וחג"ת שהיו מפה עד הטבור יצאו לנה"י, ועד"ז כל המדרגות, כמו שהארנו בענף ט"ז בפמ"ס נמצא שכל מדרגה אבדה חצי מדרגתה העליון, דהיינו חב"ד או חג"ת, שהמה נמצאים בקו שמאל דאותה מדרגה. ואחר שמזדווגים יחד בסוד קו האמצעי, חוזרים וקונים יחד את ג"ר הראשונים שמשורש הא', ולפי"ז נחשב הזכר מקודם זה שהוא פלג גופא. דהיינו חג"ת חסר ראש, ונחשבת הנקבה שהיא פלג גופא ובחי' נה"י, כלומר בעלת המסך המעלה האו"ח, ומחזיר החב"ד החסרים

אחור שלם לראש ולגוף כמו לדכר, ואז משפיע בה בחי' פנים בפנים, דהיינו ע"י הזווג על המ"ן שעלו מבי"ע.

וזה אמרו, וטעם הדבר, כי האדם התחתון ע"י מעשיו גורם זווג עליון ויורדים טיפין עילאין למטה שהם בחי' המוחין דז"א, עכ"ל. פירוש, שע"י המעשים מעלה מ"נ וגורם זווג עליון. כלומר, בפרצוף העליון שנק' או"א כנ"ל. וזה אמרו, ויורדין טיפין עילאין למטה, דהיינו בחי' הסתכלות ב' הוא המתפשט ובא למטה לזו"נ בסוד מוחין.

וזה אמרו, כי אינו יוצא מיסוד הבינה רק חסדים וגבורות, כי מן חכמה ובינה דז"א אינו יוצא רק הארה בעלמא, שמכים החסדים המגולים שם ומוציאים אורותיהם לחוץ, עכ"ל. וכאן צריך שתבין היטב מה שפרשנו בפנים מאירות בענף כ"ב דף תי"א בד"ה ולכן מה שהוריד הדעת היה בחי' חו"ג בראש דאו"א ע"י עש"ה כל ההמשך בביאור רישא גזעא ושבילא כי הוא מפתח נאמן לכל בחי' המוחין דה"פ אצילות. ונתבאר שם היטב, איך החו"ג מתהפכים בבחי' היוד עצמה לאור החכמה ממש, והיינו מסיבת הזווג בקוץ התחתון דיוד בסוד הכאה על המסך דשם, שבזה עולות ע"ס דאו"ח עד הקוץ העליון שה"ס דעת העליון שלמעלה מחו"ב, ואז משיגות כל עה"ס קומת הכתר. וזהו שאומר הרב כאן, שמכים החסדים המגולים שם, כלומר האו"ח העולה מזווג דהכאה, והמה מוציאים אורותיהם דחו"ב לחוץ, דהיינו החסדים עצמם מתהפכים לבחי' חכמה ובינה, ואע"פ שבעצמותם הם אור דחסדים, אמנם הארתם כמו חו"ב ממש, והבן זה.

וזה אמרו, וכאשר אדם החזירם פב"פ ע"י מצות ומעשים הטובים אז נגמר ונשלם אחור א' שלם לז"א ואחור א' שלם לנוק' וכו'. פירוש, שע"י מעשים טובים מעלים מ"ן מבי"ע מבחי"ב או מבחי"ג או מבחי"ד, ומעלים המ"ן לפרצוף העליון, דהיינו לאו"א, שהם העליון והראש לזו"נ, כמו"ש הרב במב"ש שער ב' חלק ג' פ"ח שבירורי מ"ן דכל פרצוף צריכים להעלות לפרצוף העליון ממנו, והשייך לאו"א צריכין להעלות לא"א, והשייך לזו"נ צריכים להעלות לאו"א, עש"ה. ואז מזדווגים או"א על בחי' המ"ן, ויוצאות ע"ס דראש באו"א גופייהו ממטה למעלה, וע"ס אלו ה"ס הכתר והסת"א, ואח"כ מתפשטות ע"ס אלו בבחי' הסת"ב לזו"נ, והתפשטות הזה ה"ס הראש והמוחין ופב"פ דזו"נ.

אמנם יש כאן ב' מדרגות, כי מתחילה משיגים זו"ן מדרגת אחור בפנים, שאחור דז"א מאיר בפנים של הנוק', כי אחר שהמוחין והתפ"ב הנ"ל נמשך לז"א, הרי הוא כולל חו"ג, שהרי המוחין כלולים מאו"א יחדיו. והמוחין שמצד אבא נק' חסדים והמוחין שמצד אמא נק' גבורות, ובגבורות דאמא יש ג"כ אור דאחורים שקיבלה מאחור דאבא, דהיינו מבחי' אחורי זכר, כמו"ש בפנים מאירות ענף כ"ב דף תט"ז ד"ה אחור בפנים ע"ש. ולפיכך, מאיר ז"א בנוק' מבחי' גבורות דאמא אלו, שבזה משיגה הנוק' גם כן בחי' אחור דזכר שהוא חצי כותל העליון שלה השייך לג"ר, ובזה נמצא לה עתה אחור שלם, שמקודם זה לא הי' אלא אחור דחג"ת ועתה השיגה ע"י גבורות דאמא מבחי' אחורי חב"ד גם כן, והרי יש לה

שחסרים להם ב' חצאי כותלים: דהיינו מסך דבחי"ב או בחי"ג שחסר לכותל דז"א, כי רק המסך הזה ראוי לזווג דהכאה לגלות חו"ב לחוץ, כנ"ל, וא"כ אין לו אלא חצי כותל העליון, דהיינו אחור דזכר שהם אחורי חב"ד הנתונים בכלים דחג"ת מבלי אור כנ"ל, אמנם חצי כותל התחתון דהיינו בחי' המסך המיוחס לנה"י דז"א זהו שחסר לו, כנ"ל. גם הנוק' אין לה רק חצי כותל דהיינו בחי' מסך השייך לנה"י שלה, כלומר, מסך דבחי"א המשלימים לאחורי חג"ת הנתונים בנה"י שלה, ונמצא שחסר בחי' אחור דג"ר שהוא חצי כותל העליון.

והנה על ידי המוחין שמקבלים מאו"א עילאין, נמצא אשר ז"א מרויח בחי' המסך דבחי"ב או בחי"ג השייך לחצי כותל התחתון שלו, דהיינו לנה"י כנ"ל. וזה מכונה חסדים, בשביל שמעלה או"ח שה"ס החסדים, והנוק' מרוחת בחי' גבורות דאמא, דהיינו אחור דג"ר, שהוא חצי כותלה העליון. ואחר שמשגיגים ב' חצאי כותלים מאו"א, אז ראויים לזווג פב"פ, המגלה בהם עצמם מוחין דפנים וראש. והבן היטב כי אי אפשר להאריך כאן יותר.

ואלה הם דברי הרב המסיים שם בענף כ' אות ד' וז"ל: **הרי בארנו איך החו"ג גורמין הגדלת אחורים וכו',** דהיינו כנ"ל, שע"י התפשטות ע"ס מיסוד דפרצוף העליון, מרויח ז"א בעיקר המסך דבחי"ג, שהוא אחור השייך לנה"י שלו, שזהו סיבה לו שאח"כ כשיזדווג עם הנוק' יהיה פב"פ, אבל עיקר השגתו אינו רק בחי' מסך ואחורים. ועד"ז הנוק' עיקר השגתה הוא אחור דאמא כנ"ל, וא"כ אין לקרוא את אלה, רק בשם הגדלת אחוריים לבד.

וזה אמרו, והנה בבוא אלו החו"ג בראש ז"א כדין איהו נקיט החסדים ומשתלים אחור דידה. פירוש, שז"א שיש לו מכבר אחור דזכר, דהיינו אחורי חב"ד בכלים דחג"ת שלו, וע"כ החסדים הנמשכים מיסוד פרצוף העליון משלימים תיכף לבחי' כלים דאחור שלו, ונמצא שחג"ת חוזרים ומתהפכים לבחי' חב"ד כמו שהיו בשורש הא', כי אחורי חב"ד שהיו בהם נייעורו וקיבלו האור דאו"א השייך להם והשיג חב"ד דפנים ובזה נשלם ז"א לגמרי. אמנם הנוק' עדיין חסר לה אחור דג"ר כנ"ל, וע"כ צריכה מקודם להארת הגבורות ע"י ז"א.

וזהו שאומר, ואיהי נקטה גבורה ומשתלים אחור דידה עכ"ל. פירוש, שז"א מאיר בה מבחי' הזווג דאחור בפנים, שנותן לה בזה הגבורות שקיבל מאמא, שבזה משיגה אחור דג"ר, כמ"ש לעיל עש"ה. ובזה משתלים אחור דידה, דהיינו שמשגת הכלים לבחי' ראש.

וזהו שמסיים וכדין אתהדרו פב"פ. כלומר, אחר שהשיגה אחור שלם ע"י זווג אב"פ אז אתהדרו לזווג פב"פ, שמשפיע בה ג"כ בחי' ג"ר ובחי' ז"ת, מה שלא היה יכול להשפיע לה מקודם לכן בטרם שהאיר בה בחי' גבורות דאמא דהיינו אחור דג"ר, כנ"ל.

והנה נתבאר, שעיקר בנין דזו"ג הם ששה כלים לבד דהיינו חג"ת נה"י, והנוק' שלו ה"ס נקודה תחת יסוד, דהיינו שנק' עטרה, אמנם נק' נקודה בסוד המסך דקטנות שבה, וכל כמה שהמסך אינו מעלה או"ח לכלים דאחור דז"א, הרי הם בבחי' אב"א כנ"ל. אמנם כלים אלו המה עצמותם ועיקר בנינם, אלא משום

גרם להם כל בחי' פב"פ, וע"כ היא חשובה יותר מעצמות בנינם שהיה להם למפרע, דהיינו חג"ת נה"י, כי בזה היו מוכרחים להיות דבוקים אב"א בלי ראש. וזה שאומר אבל בערך בחי' אחרת לא תקרא אלא בחי' אב"א לפי שלא הגדילה רק בחי' אחוריים וכו'. דהיינו כנ"ל, שסוף סוף מאו"א לא השיגו יותר רק ב' חצאי אחוריים לבד, ע"כ אפשר לקרוא זה אב"א, כלומר ב' בחי' של אחור.

וזה אמרו, לכן בערך בחי' זו, יותר גדולה הארה של החו"ג הבאים להם מחדש מהארה שהיתה להם בראשונה, לפי שהארה ראשונה הניחם בבחי' אב"א, והארה זו החדשה החזירם פב"פ, נמצא כי הארה זו המחודשת נק' פב"פ עכ"ל. והיינו כדברינו, שע"י השגת התפשטות ע"ס דעליון הגדילו אחוריהם: שלז"א נגדל חצי אחור התחתון, ולנוק' חצי אחור העליון, ועי"ז חזרו מאליהם לזווג פב"פ וממילא התפשטות החו"ג מאו"א